

บันทึกข้อความ

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสระแก้ว
เลขรับที่ ๒๕๖
วันที่ ๑๑ มี.ค. ๒๕๖๗
เวลา

ส่วนราชการ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปราจีนบุรี ตำบลวังตะเคียน อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ๒๕๑๑๐

โทรศัพท์ ๐ ๓๗๒๑ ๐๒๖๑-๒

ที่ กษ ๐๙๒๒.๒/ว ๓๓๐

วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ส่งข้อมูลเตือนภัยการเกษตร ระหว่างวันที่ ๖-๑๙ มีนาคม ๒๕๖๗

เรียน เกษตรและสหกรณ์จังหวัดสระแก้ว

ด้วยกรมวิชาการเกษตรได้จัดทำข้อมูล “เตือนภัยการเกษตร” โดยรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในแต่ละสัปดาห์ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อพืชชนิดต่างๆ การเกิดโรคระบาดในพืช การระบาดของแมลงศัตรูพืช ตลอดจนข้อสังเกต ข้อควรระวัง แนวทางแก้ไข/ป้องกันเพื่อเผยแพร่ให้กับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ภาคเอกชน เกษตรกร ผู้ประกอบการ สื่อมวลชนหรือผู้เกี่ยวข้องได้ทราบเป็นประจำทุกสัปดาห์ นั้น

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปราจีนบุรี ขอส่งข้อมูล “เตือนภัยการเกษตร” ระหว่างวันที่ ๖-๑๙ มีนาคม ๒๕๖๗ มาเพื่อใช้ประโยชน์ในศูนย์เรียนรู้ของท่านในการประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ

(นายจงรักษ์ จารุเนตร)

ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปราจีนบุรี

เตือนภัยการเกษตร
ช่วงวันที่ 6 – 19 มีนาคม 2567

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
อากาศร้อนในตอนกลางวัน และมีฝนตกบางพื้นที่	1. พืชตระกูลส้ม (เช่น มะนาว มะกรูด ส้มโอ และ ส้มเสี้ยวหวาน)	ออกดอก - ติดผลอ่อน	เพลี้ยไฟพริก	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยใช้ปากแทงและดูดกินน้ำเลี้ยง ส่วนอ่อนต่าง ๆ ของส้มโอ การทำลายบนยอด หรือใบอ่อน จะทำให้ใบแคบเล็กग्रาน และ บิดงอ การทำลายบนผลจะเริ่มเข้าทำลาย ตั้งแต่ติดผล ภายหลังกลีบดอกร่วงหมด เกิดเป็นรอยแผลบนผิวของส้มโอเป็นทางสีเทาเงิน ผลแคระแกร็น บิดเบี้ยว	1. ควบคุมการแตกยอด ออกดอก ติดผล ให้อยู่ในระยะเดียวกันในแต่ละรุ่น เพื่อความสะดวกในการป้องกันกำจัด และช่วยลดจำนวนครั้งของการพ่นสารเคมี 2. ผลอ่อนที่ถูกเพลี้ยไฟพริกทำลายรุนแรง ครรภีก็ถึงทำลาย และการเด็ดผลทั้งที่จะช่วยย่นพื้นที่ต้นเร็ว 3. สำรวจเพลี้ยไฟพริกในช่วงแตกใบอ่อนและผลอ่อน ถ้าพบการทำลายมากกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ของยอดที่สำรวจ หรือ 10 เปอร์เซ็นต์ของผลที่สำรวจ ทำการพ่นสารฆ่าแมลง เช่น สไปนีโทแรม 12% SC อัตรา 10 มิลลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 20 มิลลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ฟินาเพอร์ 10% SC อัตรา 30 มิลลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 15 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไชแอนทรานิลิโพรล 10% OD อัตรา 40 มิลลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นสารแบบหมุนเวียนตามกลุ่มกลไกการออกฤทธิ์ โดยใช้รอบการหมุนเวียนทุก 14 วัน เมื่อพบการระบาด เพื่อชะลอความต้านทานต่อสารฆ่าแมลง

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นช่วงเวลา	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
	2. มะม่วง	พัฒนาผล	1. เพลี้ยไฟพริก	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัย ใช้ปากแทงเนื้อเยื่อและดูดน้ำเลี้ยงจากเซลล์พืชบริเวณใบอ่อน ยอดอ่อน ตุ่มตาใบ ตุ่มตาดอก ช่อดอกมะม่วง โดยเฉพาะฐานรองดอก และช่อดอกอ่อน ทำให้เซลล์บริเวณนั้นถูกทำลาย กรณีที่ระบาดไม่รุนแรงจะปรากฏแผลชัดเจนเป็นวงใกล้ขั้วผล มีสีเทาเงินเกือบดำ หรือผลบิดเบี้ยว ถ้าทำลายรุนแรงผิวของผลมะม่วงจะเป็นสีดำเกือบทั้งหมด ทำให้ผลผลิตมีราคาต่ำลง การทำลายในระยะติดดอกจะทำให้ช่อดอกหงิกงอ ดอกร่วงไม่ติดผล หรือทำให้ติดผลน้อย ส่วนอาการที่ปรากฏบนยอดอ่อนจะทำให้ใบที่แตกใหม่ แคระแกร็น ขอบใบและปลายใบไหม้ ใบอาจร่วงตั้งแต่ยังเล็ก ๆ สำหรับใบที่ไหม้หมดแล้ว เพลี้ยไฟพริกมักทำลายตามขอบใบทำให้ใบม้วนงอ และปลายใบไหม้ ถ้าเป็นการทำลายที่ยอดจะรุนแรง ทำให้ยอดแห้งไม่แทงช่อใบ หรือช่อดอก การทำลายที่ตาช่อดอกบิดเบี้ยว หงิกงอ หรือติดผลน้อย ผลเล็ก ๆ ที่ถูกเพลี้ยไฟพริกทำลายอาจร่วงหล่นได้	1. ถ้าพบไม่มากให้ตัดส่วนที่แมลงรบกวนไปทำลายนอกแปลงปลูก เพราะเพลี้ยไฟพริกมักอยู่กันเป็นกลุ่มบริเวณส่วนยอดอ่อนของพืช 2. การพ่นสารฆ่าแมลง ควรพ่นระยะติดดอกอย่างน้อย 2 ครั้ง คือ ระยะเริ่มแทงช่อดอก และระยะเริ่มติดผลขนาดมะเขือพวง (ประมาณ 0.5 - 1.0 เซนติเมตร) ถ้าหากปีใดพบเพลี้ยไฟพริกระบาดรุนแรงก็จำเป็นต้องพ่นซ้ำในระยะก่อนดอกบาน 3. สารฆ่าแมลงที่แนะนำ เช่น สไปนีโทแรม 12% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ฟินาเพอร์ 10% SC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะบาเมกติน 1.8% EC อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นสารแบบหมุนเวียนตามกลุ่มกลไกการออกฤทธิ์ โดยใช้รอบการหมุนเวียนทุก 14 วัน เมื่อพบการระบาด เพื่อชะลอความต้านทานต่อสารฆ่าแมลง
			2. แมลงวันผลไม้	เพศเมีย ใช้อวัยวะวางไข่ แทงเข้าไปในผล ตัวหนอนที่ฟักจากไข่ อาศัยและซ่อนไข่อยู่ภายใน ทำให้ผลเน่าเสีย และร่วงหล่นลงพื้น ตัวหนอนที่โตเต็มที่เจาะออกจากผลเพื่อเข้าดักแด้ในดิน แล้วจึงออกเป็นตัวเต็มวัย แมลงวันผลไม้วางไข่	1. ทำความสะอาดแปลงปลูก โดยเก็บผลไม้ที่เน่าเสียจากการเข้าทำลายของแมลงวันผลไม้ ผึ่งกลบให้พื้นดินหนาอย่างน้อย 15 เซนติเมตร 2. ห่อผลด้วยถุงกระดาษสีน้ำตาล หรือถุงกระดาษที่ภายในเคลือบด้วยกระดาษคาร์บอน โดยเริ่ม

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นช่วงเวลา	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	รายการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				ในผลไม้สุก และมีเปลือกบาง ในระยะเริ่มแรกสังเกตได้ยาก อาจพบอาการซ้ำบริเวณใต้ผิวเปลือกเมื่อหนอนโตขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้ผลเน่า ผลที่ถูกทำลายนี้ไม่มีโรคและแมลงชนิดอื่น ๆ เข้าทำลายซ้ำ	ห่อเมื่อมะม่วงติดผลได้อายุประมาณ 60 วัน 3. การใช้กับดักสารล่อแมลง ยูจินอล เพื่อเป็นตัวชี้วัดปริมาณแมลงวันผลไม้ในแปลงปลูก โดยใช้กับดักที่ภายในแขวนก่อนล่อล่อสารแมพริล ยูจินอล ผสมสารฆ่าแมลงมาลาไธออน 83% EC ในอัตรา 4:1 แขนงในทรงพุ่มระดับความสูงประมาณ 1 - 1.5 เมตร จำนวน 1 กับดักต่อพื้นที่ 1 ไร่ ทั้งนี้สังเกตปริมาณแมลงวันผลไม้ในกับดักทุกสัปดาห์ ถ้าพบว่าปริมาณแมลงวันผลไม้ในกับดักมากขึ้นให้พ่นสารฆ่าแมลงเพื่อลดปริมาณในแปลงปลูก 4. ใช้สารฆ่าแมลง มาลาไธออน 83% EC อัตรา 20 - 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือไทรอะโทฟอส 40% EC อัตรา 20 - 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือแลมบ์ดา-ไซฮาโลพรีน 2.5% CS อัตรา 5 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่น 1 - 2 ครั้ง ห่างกัน 7 วัน เมื่อพบว่ามีการระบาดมาก 5. พ่นด้วยเหยื่อพิษที่ประกอบด้วยยีสต์โปรตีน อัตรา 200 มิลลิลิตร ผสมกับสารฆ่าแมลงมาลาไธออน 83% EC อัตรา 10 มิลลิลิตรในน้ำ 5 ลิตร ทุก 7 วัน โดยพ่นเป็นแถบ แถวละ 1 แถบ หรือถ้าพ่นแถวละ 2 แถบ ให้พ่นแถวเว้นแถว ขนาดกว้างแถบละ 30 เซนติเมตร

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					ในเวลาเช้าตรู่ ควรเริ่มพ่นก่อนเริ่มทำการเก็บเกี่ยวผลผลิต 1 เดือน
3. มะม่วงหิมพานต์	พัฒนาผล		เพลี้ยแป้ง	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัย ดูดกินน้ำเลี้ยงผลอ่อน ทำให้เมล็ดและผลสลายไม่เจริญ แคระแกร็น เมล็ดลีบหรืออาจทำให้ผลอ่อนร่วงหล่นได้ ถ้ามีปริมาณมาก มักพบเพลี้ยแป้งเกาะที่ลำต้น เป็นกระจุก และมักพบร่วมอยู่กับมด โดยมีมดเป็นพาหะนำเพลี้ยแป้งให้เคลื่อนย้ายไปตามส่วนต่าง ๆ ของมะม่วงหิมพานต์ โดยมดอาศัยนำหวานจากเกลี้ยงแป้งที่ถ่ายออกมา	สำรวจผลมะม่วงหิมพานต์ หากพบการระบาดของพ่นสารฆ่าแมลงพริมาฟอส-เมทิล 50% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ มาลาไธออน 83% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นสาร 2 - 3 ครั้ง ห่างกัน 7 วัน
4. กุหลาบ	ออกดอก		เพลี้ยไฟพริก	ตัวอ่อน และตัวเต็มวัยจะใช้ปากแทงดูดกินน้ำเลี้ยงจากบริเวณยอดอ่อน ทำให้ยอดอ่อนมีลักษณะหงิกงอ มีรอยสีน้ำตาลดำ เที่ยวแห้ง ถ้าทำลายส่วนดอกจะทำให้ดอกแคระแกร็น หรือทำให้กลีบดอกมีสีน้ำตาลไหม้ได้คุณภาพตามความต้องการของตลาด	พ่นสารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟพริกในแปลงกุหลาบหรือพืชอาหารรอบ ๆ แปลง เมื่อพบการระบาดของ เช่น สไปนีไธเรม 12% SC อัตรา 10 - 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไธเอมทรานีลิโพรล 10% OD อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ฟินาเพอร์ 10% SC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร
5. พืชผักตระกูลกะหล่ำและผักกาด (เช่น คะน้า กะหล่ำปลี กะหล่ำดอก)	ทุกระยะการเจริญเติบโต		เพลี้ยอ่อน	เพลี้ยอ่อนสามารถเข้าทำลายได้ทั้งในระยะตัวอ่อนและตัวเต็มวัย โดยการดูดกินน้ำเลี้ยงจากพืชทั้งส่วนยอด ใบอ่อน และใบแก่ ลักษณะอาการที่เห็นได้ชัด คือ ส่วนยอดและใบจะหงิกงอ เมื่อจำนวนเพลี้ยอ่อนเพิ่มมากขึ้น	เมื่อพบการระบาดใช้สารฆ่าแมลง ไพรไธอพอส 50% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์บาริล 85% WP อัตรา 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นช่วงเวลา	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
	บรอกโคลี ผักกวางตุ้ง ผักกาดขาว ผักกาดหอม ฯลฯ)			พืชจะเหี่ยว ใบที่ถูกทำลายจะค่อย ๆ มีสีเหลือง	
	6. ลองกอง	ออกดอก	หนอนกินได้ผิวเปลือก	หนอนกัดกินทำลายอยู่ใต้ผิวเปลือก ลึกระหว่าง 2 - 8 มิลลิเมตร ตามกิ่งและลำต้น ทำให้ต้นเป็นปุ่มปม เมื่อหนอนระบาดมาก จะทำให้กิ่งแห้งและตาย ถ้าหนอนกัดกินตาดอก จะทำให้ตาออกดอกทำลายและผลผลิตลดลง	ใช้ไส้เดือนฝอย (<i>Steinernema carpocapsae</i>) อัตรา 50 ล้านตัวต่อน้ำ 20 ลิตร ใช้ น้ำ 2 - 3 ลิตรต่อต้น พ่น 2 ครั้ง ห่างกัน 15 วัน **** ควรพ่นไส้เดือนฝอยในตอนเย็น (หลังเวลา 17.00 น.) เพื่อหลีกเลี่ยงแสงอาทิตย์ในการฉีดพ่นอากาศแห้งแล้ง ควรพ่นน้ำเปล่าให้ความชุ่มชื้นก่อนพ่นไส้เดือนฝอย

รายงาน : สถาบันวิจัยพืชสวน (นางสาวทิวา บุบผาประเสริฐ) ข้อมูลจาก : ศวกส.เพชรบูรณ์, ศวพ.นครปฐม และ สวพ.6

ผู้สนับสนุน : สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช